

*Tom poświęcony pamięci
Profesora Doktora Jana Tomaszewskiego*

Profesor Doktor Jan Tomaszewski

Wśród gleboznawców starszego pokolenia Profesor Doktor Jan Tomaszewski zajmował wyjątkowo zaszczytne miejsce. Zawdzięczał to ogromnemu dorobkowi naukowemu i długoletniej pracy pedagogicznej.

Już w 1961 r. w Wyższej Szkole Rolniczej we Wrocławiu obchodzono pięćdziesięciolecie pracy twórczej Profesora Tomaszewskiego. Analogiczne uroczystości odbyły się w Warszawie z inicjatywy Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego w salach Polskiej Akademii Nauk. Z okazji długoletniej pracy naukowej składali Mu życzenia ministrowie, przedstawiciele nauki, koledzy i uczniowie.

„Roczniki Gleboznawcze” składając Jubilatowi gratulacje podały Jego szczegółowy życiorys i dorobek publicystyczny od roku 1910 do 1961, obejmujący 64 pozycje w różnych językach („Roczniki Gleboznawcze”, t. 10, s. 205).

Od jubileuszu upłynęło 6 lat nieustającej pracy naukowej. Wykaz publikacji Profesora Tomaszewskiego wzrósł o szereg dalszych pozycji. W dowód szczególnego uznania dla działalności twórczej Senat Akademicki Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie nadał Mu w roku 1965 tytuł doktora honoris causa. Profesor Tomaszewski pracował twórczo do ostatniej chwili swego życia, ogłaszał, dyskutował, brał nawet udział w badaniach terenowych.

Jego koncepcje naukowe nie zawsze były zgodne z aktualnymi poglądami wielu badaczy i budziły często żywe sprzeciwy. Jednakże w fachowych polemikach Profesor Tomaszewski nieustępliwie bronił swych zapatrywań. Erudycja, znajomość światowej literatury i historycznych przeobrażeń gleboznawczych były w tych dyskusjach wielkim argumentem. Miał także Profesor Tomaszewski swoich zwolenników.

W ogniu dyskusji kształtują się często postępowe nowe teorie. U ich podstawy leżą niejednokrotnie oryginalne ujęcia zjawisk przyrodniczych, nie zawsze zgodne z aktualnymi kierunkami. Niektóre z poglądów głoszonych przez Profesora Tomaszewskiego właśnie do tej kategorii należą. Ma to szczególne znaczenie, bo w pewnym stopniu zapobiega wro-

gowi postępu, jakim jest rutyna. Niektóre z tych poglądów znalazły wyraz w Jego pracach ogłoszonych w „Rocznikach Gleboznawczych”.

W uznaniu zasług, jakie miał Profesor Tomaszewski dla gleboznawstwa, Walny Zjazd Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego postanowił uczcić Go wydaniem specjalnego zeszytu „Roczników Gleboznawczych”. Niestety, w czasie opracowywania tego numeru doszła nas wiadomość o śmierci Profesora.

Niniejszy zeszyc niechaj więc będzie wyrazem hołdu dla Człowieka, który całe swe życie poświęcił nauce.

*Zarząd Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego
Redakcja „Roczników Gleboznawczych”*